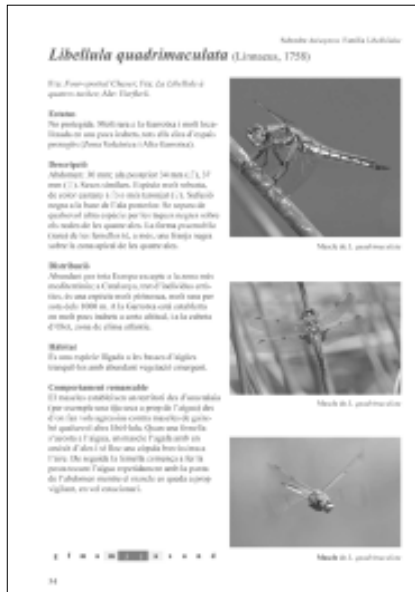

Les libèl·lules de la Garrotxa. Monografies del Patrimoni Natural, I. MICHAEL LOCKWOOD & XAVIER OLIVER. Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural, 2007.

Les libèl·lules de la Garrotxa

La delegació de la Garrotxa de la ICHN ha publicat el primer volum de les Monografies del patrimoni natural. El primer número, publicat a finals del 2007, ha estat dedicat als Odonats.

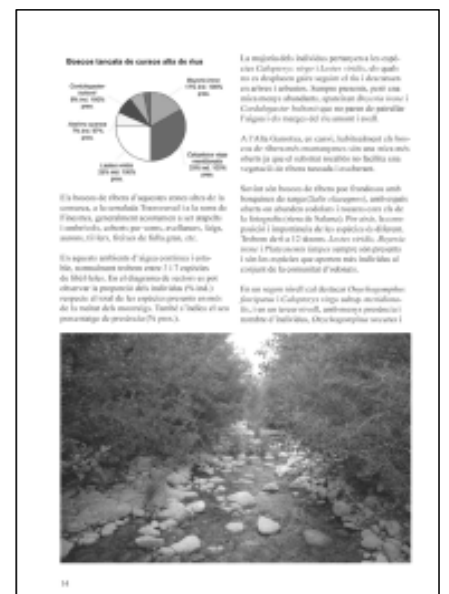
La publicació recull, a més d'una introducció molt sintètica de l'ordre *Odonata*, unes primeres dades sobre hàbitats i comunitats de libèl·lules a la Garrotxa, les fitxes de les 42 espècies detectades fins ara a la comarca, així com un glossari, la bibliografia i el recull de totes les citacions realitzades a l'àmbit estudiat. Cal destacar les nombroses imatges utilitzades, pertanyents a 16 persones, la majoria integrants del Grup *Oxygastra*.

Aquesta publicació de la delegació de la Garrotxa de la ICHN ha vist la llum

gràcies a l'entusiasme i total voluntarisme dels autors del llibre i de les fotografies, a *Oxygastra* com a entitat promotora de l'estudi dels odonats que ha aglutinat la il·lusió de molts odonatòlegs per desenvolupar molts projectes, entre ells aquest, i a moltes altres persones, així com al suport econòmic de l'Institut d'Estudis Catalans i de la Diputació de Girona.

El preu de venda al públic és de 12 €, els socis de la ICHN el poden adquirir a la seu de la Institució per 6 €.

En aquest moment des de la delegació de la Garrotxa de la ICHN s'està treballant en el segon volum que estarà dedicat a les orquídies, i que s'editarà a finals d'any. ■

Cursos naturalistes

Arbres monumentals de Catalunya, 18 anys des de la primera protecció. EDUARD PARÉS. Ponència de la 2a Trobada d'Arbres Monumentals i Singulars (Alcalá de Heneres, 19-25 de maig de 2005). Departament de Medi Ambient i Habitatge, 2006. 132 p. ISBN: 84-393-7327-9.

Us presentem el programa dels cursos naturalistes de la ICHN pel període abril-juliol de 2008. La principal novetat d'enguany és la distribució temporal del programa per semestres, de manera que ara us presentem la programació prevista fins al juliol.

El programa s'iniciarà amb un interessant curs sobre el grans simis fòssils de Catalunya que ens aproparà a l'estudi dels nostres avantpassats. Un dels medis que hem cregut interessant potenciar aquest any és el medi marí, sobre el qual hem programat dos cursos, un de cetacis i un altre de nudibranquis i opistobranquis.

També trobareu la reedició d'un curs, sobre la biologia i conservació del trenca-lòs, que es presenta ampliat amb referències al coneixement de les altres aus carronyaires del nostre país.

Finalment, presentem un curs innovador que ens acostarà a les eines que ens ofereixen les noves tecnologies per a la descoberta de la natura i la divulgació dels seus valors.

19 i 20 d'abril de 2008. *Els grans simis fòssils de Catalunya*, a càrrec de SERGIO ALMÉCIA i

d'ISAAC CASANOVAS, de l'Institut Català de Paleontologia.

17 i 18 de maig de 2008. *Els cetacis de Catalunya*, a càrrec d'ALBERT LÓPEZ, psicòleg i entrenador de dofins, Projecte NINAM i de GEMMA GONZÁLEZ, biòloga, Projecte NINAM.

24 i 25 de maig de 2008. *Biologia i conservació del trenca-lòs (Gypaetus barbatus)*, a càrrec d'ANTONI MARGALIDA, Grup d'Estudi i Protecció del Trencalòs (GEPT).

28 i 29 de juny de 2008. *Introducció als nudibranquis i opistobranquis mediterranis*, a càrrec de JOSEP MARIA DACOSTA i MIQUEL PONTES, Grup d'Estudis de Mare Nostrum; ENRIC MADRENAS, fotògraf submarí; i GUILLEM MAS, Nereo.

12 i 13 de juliol de 2008. *TIC's a l'abast. La descoberta de la natura amb el suport de les noves tecnologies de la informació*, a càrrec d'ALFONS RASPALL (amb la col·laboració de Joan Manuel Riera, ENC).

Us adjuntem el programa complet amb la tramesa d'aquest NOTÍCIES. També es pot consultar al web de la ICHN. ■

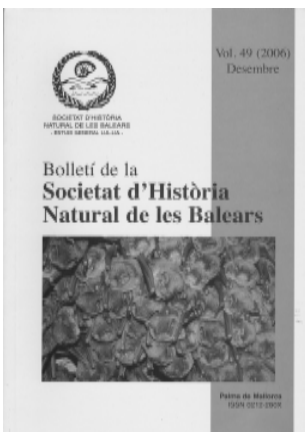
Delegació del Bages

Sortides naturalistes de llevant a ponent de Catalunya

El dissabte 26 de gener hi hagué l'excursió al massís de Montgrí i als aiguamolls del Baix Empordà. Aquesta sortida, la primera de l'any 2008, va significar també l'inici dels viatges col·lectius en autobús, que es programa igualment per a les properes excursions del curs.

El Montgrí és un massís calcari que s'enlaira sobtadament al bell mig de la plana empordanesa. Consta de tres unitats aliniades d'oest a est, les muntanyes d'Ullà, de Montgrí coronada pel castell i de Montplà; i més enllà encara, ja dins del mar, continua amb les illes Medes. Des de Torroella vam enfilar de dret la muntanya de Montgrí per l'itinerari del cau del Duc, una cova poc fonda però amb una gran entrada oberta al vessant de migjorn. El setembre del 2004, un incendi va arrasar la vegetació del massís, fins llavors cobert majoritàriament de pi blanc. La vegetació encara hi és migrada, eixarçada a causa del foc, dels avatars de la història, del ramat de cabres i de les dificultats del lloc desabrigat. Tot i així vam

fixar-nos bé en les plantes que ens sortien al pas, especialment en aquelles que falten o són molt rares a la comarca de Bages, lloc de procedència de la majoria de participants. D'aquestes val la pena esmentar dos arbustos genistoides i extremadament punxosos, la ginesta negra (*Calicotome spinosa*) d'espines llargues i potents i la gatosa (*Ulex parviflorus*), un manyoc inexpugnable de punxes; el cogot o frare cogot (*Arisarum vulgare*), una herba de la família aràcies amb fulles de limbe cordat o sagitat, d'un verd lluent, portades per un pecíol llarg que surt d'un tubercle subterrani i amb

Bolletí de la Societat d'història Natural de les Balears, núm. 49 (2006). 226 p. ISSN: 0212-260X.

El grup al coll de la Creu de Santa Caterina, al massís de Montgrí.

(Continua)

inflorescències —lamentablement encara absents— en espàdix; l'ullastre de frare (*Phagnalon saxatile*), una mata grisenca de la família compostes i la *Barlia robertiana*, una orquidàcia amb nombroses flors properes, excepcionalment grans. Al cim, a més de visitar el castell, vam gaudir de l'excel·lent vista: el Canigó, l'Albera, el cap de Creus, el golf de Roses... al nord, les illes Medes a llevant i, al sud, la plana del Baix Empordà, la gola del Ter, la platja de Pals, el cap de Begur i les Gavarres. Al coll de la Creu de Santa Caterina, entre les muntanyes d'Ullà i de Montgrí i on és presa la foto de grup, el terra espurnejava amb la llum del matí reflectida per incomptables cristalls de calcita.

A la tarda vam anar primer a la llacuna del Ter Vell, formada per una antiga desembocadura del Ter. Els ànecs coll-verd (*Anas platyrhynchos*), molt nombrosos, nedaven damunt l'aigua dolça i tranquil·la d'aquest estany envoltat d'un canyissar extens, de color daurat a l'hivern.

El lloc encomana placidesa. Seguidament es va visitar la desembocadura actual, la gola del Ter. El riu arriba a mar ample, però amb poca empenta; tan poca que la boca queda tapada per un braç de sorra i, en superfície, era si de cas l'aigua de mar impulsada per les onades que entrava al riu. A la platja de la gola del Ter vam

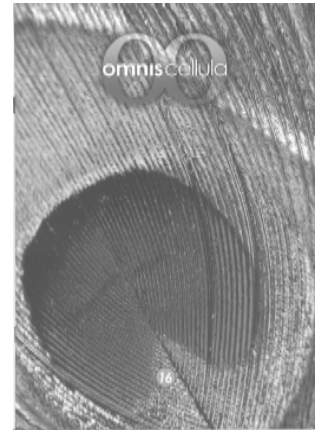

La llacuna del Ter Vell i les illes Medes

conèixer algunes de les plantes especialistes de la sorra, com el borro (*Ammophila arenaria*) i el panical marí (*Eryngium maritimum*). Vam identificar també les plantes principals dels marjals salabrosos, entre elles les cirialeres (*Arthrocnemum* sp.), la salsona (*Inula crithmoides*) i el salat (*Atriplex portulacoides*). Una mica més a l'interior, a la reraduna, la bufalaga marina (*Thymelaea hirsuta*) havia florit ja.

El massís de Montgrí, vist des de la platja de Pals i perfilat damunt la plana, mostra la seva popular imatge d'un bisbe estirat panxa enlaire: la mitra i el cap —la muntanya d'Ullà— les mans amb l'anell —el castell— damunt del pit —el Montgrí— i la casulla fins als peus —el Montplà.

Ja en hora fosca, la sortida acabà a la platja de s'Illa Roja, emmarcada en un penyasegat agrest i acolorit on se succeeixen els tipus i edats de roca. ■

Omnis cellula, núm. 16, març de 2008. Revista trimestral. Societat Catalana de Biologia. 50 p. ISSN: 1696-8107.

El jardí botànic de Marimurtra, el camí de ronda de s'Agaró i Pedralta, al masís de l'Areny

El dissabte 23 de febrer vam tornar a la costa gironina per diversos motius, el primer d'ells el jardí botànic de Marimurtra a Blanes.

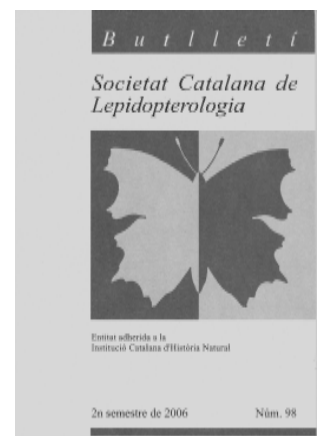
El jardí botànic de Marimurtra fa ser fundat l'any 1920 per l'industrial i botànic alemany Karl Faust que s'afinà a Blanes amb el propòsit ferm d'establir-hi un magnífic jardí botànic dedicat a les plantes de climes mediterrani i tropical d'arreu del món, a més d'un centre d'investigació botànica. Superada la reticència inicial de la població local, poques vegades un objectiu científic tan ambiciós, afrontat des del mecenatge privat, ha aconseguit un èxit tan gran. El jardí de Marimurtra es troba enlairat en un vessant esglaonat de muntanya, lluminós, ran de mar. Excel·leix tan per les individualitats —la col·lecció de fins a 4000 espècies de plantes, amb molts exemplars de cactus, palmeres, dragos, aloes, eufòrbies, araucàries... més que notables— com

pel conjunt —l'acurada estètica del disseny del jardí. El jardí s'organitza en àrees geogràfiques, el que fa intel·ligible a la vegada que agrupa les espècies pels seus requeriments fisiològics i en facilita el manteniment. La visita va comptar amb les explicacions de dos guies i amb la benvinguda per part del director del centre.

El passeig amable del camí de ronda de s'Agaró, a més de mostrar el bell paisatge de la costa Brava i de com van ser els inicis del

El jardí botànic de Marimurtra

Butlletí de la Societat Catalana de Lepidopterologia, 2n semestre de 2006, núm. 98. 111 p. ISSN: 1132-7669.

Al blog *Estimant la terra a través d'imatges*, de Marta Queralt López, trobareu una recull de fotos de les diferents sortides naturalistes realitzades per la delegació del Bages. L'adreça és <http://ebirdy.blogspot.com>.

turisme, ens va descobrir les roques ígnies, sobretot granitoides, sempre de composició cristal·lina. La massa rocosa dominant queda alterada per dics i filons de reompliment amb material de color, composició i sovint resistència diferent. L'embat de les ones, amb la complicitat del vent, modela aquestes roques a partir d'una xarxa incial de diaclases. Del lent retrocés de la costa pel desgast de les roques batudes per les ones en queden per testimoni els illots, com gendarmes o centinelles avançats.

Finalment vam fer una incursió a l'interior, al massís granític de Cadiretes. D'aquí vam visitar la roca de Pedralta (Sant Feliu de

Guixols), una espectacular roca basculant. Es tracta d'un bloc arrodonit de granit, d'unes 100 tones de pes, que l'erosió ha aïllat al capdamunt d'una carena de la zona de l'Areny. La surera és aquí l'arbre més característic, damunt del terra de sauló. Les capçades esclarissades permeten el creixement d'un dens estrat arbustiu. D'aquí val la pena esmentar dues plantes característiques del massís que, a més de l'àrea de distribució restringida, comparteixen epítet específic: *Genista linifolia*, un arbust de fulles trifoliolades sèssils que a primer cop d'ull podria confondre's amb el matapoll, i *Iberis linifolia*, una crucífera de tiges fosques i flors amb pètals vistosos de mida desigual i color entre rosat i morat. ■

Les properes sortides programades són:

29 de març de 2008

El vedat de Fraga i les llacunes salades de Bujaraloz. Al vedat de Fraga, visitarem la serreta Negra, una mostra ben conservada de natura de clima mediterrani conti-nental més seca dels Països Catalans. Ens endinsarem també al cor dels Monegros, a visitar les llacunes endorreiques de Bujaraloz.

26 d'abril de 2008

L'estany de Banyoles i el seu entorn. Veurem el petit estany de formació recent, el Sisó, que es pot tornar de color rosat, travertins en procés de formació, una magnífica roureda que creix sobre un laberint rocós de travertins i, al clot d'Espolla, un crustaci que recorda una tortugueta i té un sol ull. ■

Meravelles de Catalunya

Amb un gran desplegament publicitari, el diari El Periódico ha escollit, per votació entre els lectors, les 10 meravelles més estimades de Catalunya. El primer lloc l'ha aconseguit la muntanya de Montserrat, per davant fins i tot del temple de la Sagrada Família. I és que la muntanya de Montserrat és realment una meravella, jo també vaig votar per ella. Seguidament, El Periódico ha publicat un llibre amb les 100 meravelles de Catalunya votades que comprenen conjunts arquitectònics, obres d'art i fins a 30 espais naturals. Excel·lent!

Entre aquests espais naturals seleccionats hi ha els aiguamolls de l'Empordà, el volcà el Croscat, el Pedraforca, el cap Norfeu, el congost de Mont-rebei i molts més que, en una etapa o altra de la seva història recent, han estat l'objecte de campanyes d'entitats naturalistes fins a aconseguir-ne la protecció formal. Quina responsabilitat la de vetllar per la integritat dels meravellosos espais naturals de Catalunya!

Els trenta espais naturals triats, tots sense excepció, gaudeixen actualment d'una mesura o altra

de protecció; a més del simbòlic Pi de les Tres Branques que no està en àrea protegida però sí catalogat com a arbre monumental de Catalunya. Caldria recordar-nos d'aquell esforç col·lectiu de la ICHN per l'avaluació de la gestió dels espais naturals protegits, i tenir molt present l'objectiu d'assegurar la preservació d'aquest patrimoni natural de Catalunya valorat no només per naturalistes i científics sinó per una majoria aclaparadora de la població.

El llibre Meravelles de Catalunya mostra algunes fotografies de cadascuna de les 100

(Continua)

La gestió de fangs de les estacions depuradores d'aigües residuals. Documents de Treball, serie Medi Ambient_1. Diputació de Barcelona, gener de 2008. 303 p. ISBN: 978-84-9803-264-2.

meravelles i reserva l'espai per enganxar-hi les que hi falten i que es lliuren periòdicament amb el diari fins al 15 d'abril, com en una col·lecció de cromos. Tots els espais naturals meravellosos de Catalunya llueixen esplèndidament a les fotos; tots menys un.

Sabeu quina de les fotos descobreix un espai natural amb deixalles abandonades com són ara pneumàtics, pals malgirbats que algun dia havien sostingut una línia elèctrica o de telèfon i les restes de les grans rodes de fusta per enrotllar cable? Resposta: la muntanya de Sal de Cardona.

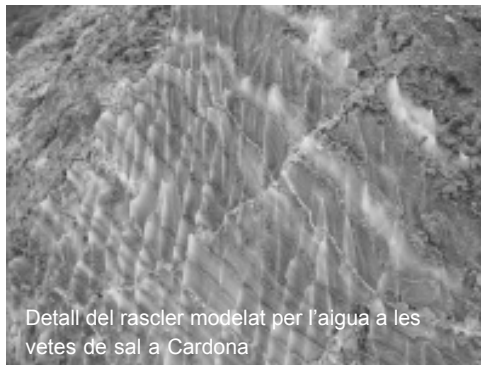
Sabeu quin espai natural, popularment qualificat de meravellós, apareix mig sepultat per un abocador? Doncs també la muntanya de sal de Cardona. La imatge ja publicada mostra, a la seva part de la dreta, l'abocador vell de residus salins de la mineria de potassa limitant amb l'aflorament natural de sal.

I encara una tercera pregunta, sabeu quin espai natural ha estat íntegrament privatitzat per a l'explotació turística? Una vegada més, la muntanya de Sal de Cardona. Una empresa privada, hereva de la mineria de Cardona, s'ha apoderat del lloc i impedeix el lliure accés no pas per raons de protecció de la natura, sinó pel mer interès comercial. La visita lliure a la muntanya de Sal de Cardona ja no és possible; està sotmesa al guió, l'itinerari, l'horari i al pas per taquilla de Sal Roja de Cardona SL.

Per a la intriga queda pendent del lliurament amb el diari d'una segona foto de Cardona que, previsiblement, confirmarà la desfeta. A l'esbós al llibre d'aquesta enigmàtica foto s'intueix que mostrarà no la muntanya de Sal tal com el seu peu indica, sinó l'abocador vell de residus salins, això sí, escolpits per l'aigua en capricioses geomorfologies de *dames coiffées* coronades per un tros de fusta o una deixalla qualsevol.

La muntanya de Sal de Cardona, minada per dins i per fora, destaca com l'únic fanalet vermell entre els 30 espais naturals considerats meravelles de Catalunya. Pobre espai. Tot plegat és el penós llegat de la mineria de potassa a Cardona: un espai desfigurat, embrutit i incompreensible. Els riscos deixats per la mineria, en comptes de corregir-se, s'esgrimiran com a raons per tancar l'accés. El guió de la visita turístico-reglamentada posarà les orelleres per no veure el paisatge desendreçat i remogut, ni els abocadors, ni els ponts sense riu, ni tot allò que no es vol veure però que tanmateix surt a les fotos. Malgrat el trist present, hi ha perspectives d'un futur millor a Cardona: recentment s'ha acordat l'explotació de la sal del runam vell, el pas principal per a la posterior restauració de l'espai.

En canvi, a Sallent i a Súria, on no hi ha una meravella de la natura equiparable a la muntanya de Sal de Cardona i on la mineria de potassa segueix en actiu i abocant com si res milers de tones diàries de residus salins, el panorama és absolutament desolador. Les lleis sobre aigües, residus i activitats extractives s'hi incompleixen amb fatxenderia. La gegantina factura ambiental que la mineria de potassa deixa a la conca del Llobregat és una de les més greus irresponsabilitats d'aquest país i d'aquesta generació. ■

Detall del rascler modelat per l'aigua a les vetes de sal a Cardona

Delegació d'Osona - GNO

El GNO i la finca de l'Avenc

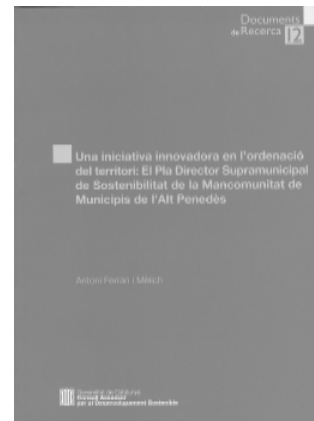
El Grup de Naturalistes d'Osona (GNO) ha iniciat una línia de col·laboració amb la Fundació Territori i Paisatge de Caixa Catalunya (FTP) i la família Abey Parris per tal d'assessorar des d'un punt de vista tècnic i naturalista la gestió de la finca dels Cingles de l'Avenc de Tavertet.

Una de les primeres activitats desenvolupa-des a la finca ha estat l'elaboració d'una proposta per la jornada de plantada d'arbres que la FTP està preparant pel dia 30 de març i que portarà com a nom «35 boscos», en la qual tenen previst plantar 35.000 arbres a tota Catalunya, 1.000 dels

quals seran plantats a l'Avenc. La proposta ha tingut en consideració a recuperació dels espais més degradats com pot ser la

Carme Casas i Guillem Mas a la finca d'Avenc

Una iniciativa innovadora en l'ordenació del territori: el Pla Director Supramunicipal de Sostenibilitat de la Mancomunitat de Municipis de l'Alt Penedès. ANTONI FERRAN i MÈLICH. Documents de Recerca, núm. 12. Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya, 2007. 122 p. Dipòsit legal: B-41.485-2007.

Congrés Forestal Català. Catalunya, un país de boscos: gestió i tecnologia del sector forestal. Conclusions i manifest del 2n Congrés Forestal Català, 2007. 40 p.

X Trobada d'Història de la Ciència i de la Tècnica

Universitat de Lleida
13, 14, 15 i 16 de
novembre de 2008

La Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, organitza la X Trobada, de la qual podeu trobar el programa i la informació completa a l'adreça <http://schct.iec.cat/PDF/1acircular.pdf>

Els terminis d'inscripció són:

19 de maig de 2008, per inscriure's a la Trobada sense recàrrec.

30 de maig de 2008, data límit per enviar els resums de les comunicacions.

Boletín EUROPARC24.
Boletín de la Sección del Estado Español de EUROPARC. Fundación Fernando González Bernáldez, noviembre de 2007. 64 p. ISSN: 1695-3479.

vegetació de ribera del torrent de l'Abeurador o revegetar feixes i marges per tal d'estabilitzar el sòl. També s'ha proposat la plantada de fruiters prop de la casa. La idea que regeix totes aquestes actuacions és afavorir la biodiversitat tant vegetal com animal, donar continuïtat a certs hàbitats per tal que funcionin com a corredors biològics, l'estabilització del terreny, que l'augment de massa vegetal suposi un benefici per l'ornitofauna tant des del punt de vista de la nidificació com per la seva alimentació i que

tot això es faci tenint en compte que les varietats plantades siguin autòctones.

El GNO col·laborarà també el mateix dia de la plantada en la organització i suport al voluntariat que vulgui participar de l'activitat.

En el mateix marc de col·laboració el GNO va acceptar, a primers de febrer, la petició de la FTP d'elaborar el Pla de Gestió de la finca dels Cingles de l'Avenc. ■

Col·laboració amb l'àrea de prevenció d'incendis de la Diputació de Barcelona

Membres del Grup de Naturalistes d'Osona (GNO) experts en herpetofauna estan valorant, a petició de l'àrea de prevenció d'incendis de la Diputació de Barcelona, un sistema que permeti pal·liar la problemàtica que suposen les basses contra-incendis pels amfibis. Aquests punts d'aigua són un reclam pels amfibis i certes espècies de rèptils, i serien molt beneficioses si no fos que les característiques del material utilitzat per impermeabilitzar-les no permeten que aquests animals en surtin un cop hi han

entrat, fet que provoca la mortalitat de molts individus.

S'estan plantejant diverses opcions que permetin la sortida dels individus de la bassa, que van des de la utilització de reixats fins a la modificació dels materials de la lona. Un cop demostrada l'eficiència de les mesures, la Diputació està disposada a aplicar-la a totes les basses contra-incendis de la província. ■

Sortida naturalista al cingle de Valldeneu, Sant Martí de Centelles

El dissabte 23 de febrer de 2008, tingué lloc la sortida naturalista als cingles de Valldeneu. La sortida va consistir en un recorregut d'unes tres hores que segueix un tram del GR-5, passa per l'ermita de Sant Pere de Valldeneu, travessa els torrents de Valldeneu i del Rector i continua per les pinedes de pi blanc i brolles de romaní envoltades d'espectaculars cingleres calcàries i torna finalment al lloc de sortida. Durant tot el trajecte es van comentar els diferents valors naturals de la zona, tant de fauna, especialment ornitològica, com de flora. Es va poder observar la floració primerenca d'algunes plantes de distribució mediterrània com el Marfull, el Bruc d'hivern, el Galzeran i d'altres d'ambients

més humits com l'avellaner i l'herba fetgera. Aquesta sortida forma part del cicle de descoberta dels diferents espais naturals de la comarca d'Osona i està pensada per a tots els aficionats a la natura que vulguin conèixer millor l'entorn natural. Van participar-hi 35 persones, amb canalla inclosa. ■

Properes sortides:

16 de març de 2008.
Jornada d'anellament d'ocells a l'Avenc i lliurament de premis de la Marató ornitològica hivernal d'Osona, a Tavertet.

12 d'abril de 2008.
Els ocells del Ter. Sortida ornitològica organitzada pel Museu Industrial del Ter (MIT).

20 d'abril de 2008.
Els amfibis de les basses d'Osona i el Projecte Basses del GNO.

11 de maig de 2008.
El Salt del Mir i la seva fageda, Santa Maria de Besora. ■

Delegació de la Franja de Ponent

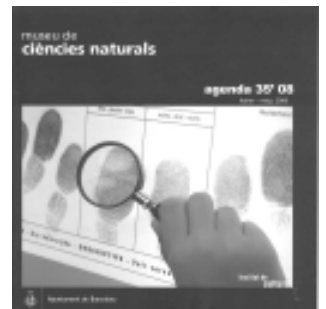
Cursos naturalistes internacionals

La Universitat Catalana d'Estiu de Ciències de la Natura i Naturalistes Sense Fronteres han presentat els primers cursos naturalistes internacionals de l'any 2008. Els destins seran la Patagonia argentina, Brasil, Veneçuela i Puerto Rico i els títols són:

Biodiversitat dels Llanos de Veneçuela (2 al 15 de febrer a Veneçuela); *Biologia, gestió i maneig de crocodril·lids*; *Reintroducció del Cocodril de l'Orinoco* (setembre a Veneçuela); *Recuperació de corals i gestió d'ambients submarins* (setembre a Veneçuela); *Estudi i Gestió de Fauna Endèmica. El cas de Puerto Rico* (octubre a Puerto Rico); Curs d'Ornitologia Neotropical, *De les Selves Ennuvolades a la Patagonia* (novembre a Veneçuela i desembre a l'Argentina); *Biodiversitat de la Patagonia* (desembre a l'Argentina); *Gestió de Fauna Amenaçada, el cas del Titi Lleó Daurat* (tardor 2008 a Brasil).

El cursos es desenvoluparan majoritàriament durant la tardor i l'hivern vinent, però atès l'èxit de les convocatòries cal reservar plaça al més aviat possible. Els socis de la ICHN tenen fins a un 50 % de descompte.

Per a més informació, adreceu-vos a: info@ucenatura.cat. ■

Dijous, 27 de març, a la sala d'actes de l'edifici de Zoologia, de 19 a 21 h.

La revolució de la fotografia digital i l'estat actual del fotògraf naturalista. Col·loqui. El canvi radical que suposen les noves tecnologies obre un gran debat en el camp de la fotografia.

Dissabte, 26 d'abril, a la sala d'actes de l'edifici de Zoologia, de 10 a 11.40 h.

Les noves tecnologies aplicades a la fotografia naturalista. Seminari, conduït pel fotògraf naturalista Jordi Vidal. Cal inscriure-s'hi prèviament. Preu per als no-socis 15€

Per a més informació adreceu-vos a: amicsmuseuciencies@bcn.cat o al web: www.bcn.cat/museuciencies.

Grups de treball

Societat Catalana de Fotògrafs de la Natura

Tal com hem anunciat en anteriors NOTÍCIES, s'ha creat un nou grup de treball de fotògrafs de la natura. La **Societat Catalana de Fotògrafs de la Natura (SCFN)**, en l'Assemblea del 19 de gener de 2008, formada per 30 socis de la ICHN, es constituïu com a grup de treball de la Institució. Podeu consultar els objectius generals, el pla de funcionament intern i el pla de treball per al 2008 al web de la ICHN.

Francesc Muntada és el representant del grup davant del Consell Directiu; Helios

Dalmau assumeix les tasques de les relacions externes; Roger Eritja organitzarà un cicle de projeccions; Albert Masó coordinarà les activitats formatives; Jordi Xampany i Joan Guillamat posaran en funcionament un fòrum provisional que permeti posar en contacte els socis i penjar documents a l'abast de tots ells; i Joan Canals farà el recull de dades per editar un directori de socis. La primera tasca com a col·lectiu serà la d'elaborar un quadern de recomanacions i precaucions per a l'activitat fotogràfica en la natura. ■

Societats adherides

Objectiu Natura

Aquesta associació, constituïda el 25 de febrer de 2007, a la població de Mura, va néixer d'un grup de fotògrafs i amics amb les mateixes inquietuds i objectius: l'interès per la fotografia i per la naturalesa. Ara, s'ha fet entitat adherida de la ICHN i formarà part del grup de treball de fotògrafs de la natura (SCFN).

Els objectius de l'associació, sense ànim de lucre, són: realitzar, organitzar i/o promoure activitats relacionades amb la fotografia de la natura dins de Catalunya i, si s'escau, fora d'aquesta; garantir que les activitats que duen a terme els membres de l'associació es fan sota les més estrictes normes ètiques de respecte a la natura, i fomentar aquest respecte fora de l'Associació; col·laborar

amb entitats científiques, grups ecologistes i conservacionistes, administracions públiques, centres educatius i associacions relacionades amb la natura, ja sigui compartint dades obtingudes a partir de l'activitat fotogràfica, intercanviant experiències o denunciant agressions al medi natural; organitzar i/o fomentar conferències, exposicions, cursos, seminaris, sortides de camp i altres activitats relacionades amb la fotografia de natura; elaborar i mantenir actualitzat un web que funcioni com a medi de comunicació tant per als socis com per als que no ho són, amb un calendari d'activitats i els resultats de les activitats dutes a terme.

Podeu consultar el web d'Objectiu Natura a l'adreça: <http://www.objectiunatura.com>. ■

Diagnòstic sobre la gestió de l'àrea Protegida de les Illes Medes durant 2007 des de la perspectiva del representant de l'IEC

L'any 2007 es pot resumir, pel que fa a la gestió de l'àrea protegida de les illes Medes, en una paraula: mort per inactivitat.

Les directrius de gestió vigents són la pròrroga pràcticament no modificada del primer PRUG aprovat en 1992, al que tots els sectors reunits en el Consell Assessor han detectat notables imperfeccions (encara que per motius sovint encontrats). Des de l'any 2001, el Servei de Parcs del DMAH va endegar un procés d'elaboració d'un nou PRUG que, després de nombroses redaccions, tràmits públics, i revisions pels serveis jurídics, semblava que havia de ser aprovat el 2007. Malgrat l'actitud col·laborativa del representant de l'IEC que, en el tràmit d'al·legacions va renunciar a proposar esmenes (a alguns articles la redacció dels quals no semblava donar prou garanties per a la protecció del patrimoni) per mor d'agilitzar el procés i contribuir a assolir la fita de la seva aprovació, el PRUG no va ser presentat al Consell i continua la tramitació.

En tot l'any 2007 només s'ha efectuat una reunió d'un dels 2 òrgans de gestió de que disposa l'espai (el Consell Assessor i la Comissió Permanent), la reunió anual del Consell Assessor del 17 de maig de 2007, de la qual es dona comptes més endavant. Paradoxalment, la Comissió Permanent, no es va reunir en cap ocasió. Per la seva banda, el Consell Assessor va ser convocat, no per a aprovar el promès Pla Rector d'Usos i Gestió, sinó per a presentar el nou director

general del Medi Natural, tràmit forçós perquè és, per llei, el president d'aquest Consell Assessor.

La situació d'inactivitat dels òrgans de representació de l'àrea protegida de les Illes Medes no es més que un reflex de la inactivitat general de tot els mecanismes de gestió de l'espai, malgrat la subsistència dels problemes de conservació del seu patrimoni natural; problemes que semblen haver assolit la categoria de crònics: mala gestió de les instal·lacions d'abalisament i d'amarrament, incompliment reiterat del programa de distribució de l'activitat de busseig sobre les àrees autoritzades, incompliment dels límits de velocitat, manca de vigilància (fora de l'estiu i a "hores d'oficina"), no tramitació de les poques denúncies efectuades, espoli furtiu de corall i, el que sembla més greu, cap esforç dedicat a la catalogació, cartografia, avaluació i restauració del patrimoni natural que és l'objecte de la creació d'aquest espai i de la llei que l'avalua.

Per segona vegada s'interromp el programa de seguiment del patrimoni natural que va ser endegat el 1990 i que havia sostingut una sèrie continua fins al 2004. Des d'aleshores, la tramitació del pressupost per a aquestes tasques ha estat sotmesa a continus entrebancs que han portat a la pèrdua dels controls de 2005 i de 2007 i de la meitat dels descriptors de 2006. El seguiment del 2008 només sembla assegurat per a 3 dels 7 descriptors de que constava la sèrie. ■

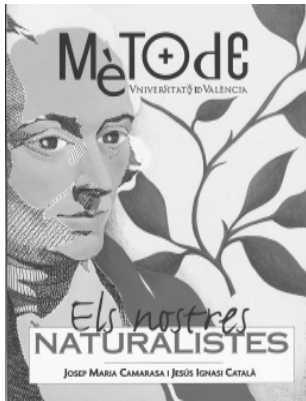
El Consell Consultiu del Consorci de l'Alta Garrotxa: del consens i la il·lusió a les decisions unilaterals i el desencís

L'any 2000 naixia el Consorci de l'Alta Garrotxa i el seu bateig públic es va produir en unes I Jornades sobre l'Alta Garrotxa l'octubre d'aquell mateix any que van comptar amb una activa participació de la ICHN i amb una notable assistència de públic. Un dels eixos prioritaris que es van determinar de manera unànime per garantir el bon funcionament del nou ens era la participació pública i el debat a l'entorn de les seves actuacions i en la definició de les prioritats. Fruit d'aquest ambient de consens es va produir l'acord d'incloure en la comissió executiva un representant dels propietaris, un dels veïns i un de la Coordinadora d'Entitats de Defensa de l'Alta Garrotxa (CEDAG). Alhora es va fer un explícit esment a la necessitat de donar representació a la ICHN en els òrgans de decisions per tal de garantir la presa en consideració de les opinions provinents del món científic i acadèmic. Malauradament, tot i haver-ho demanat de forma insistent, és, encara avui, només una declaració d'intencions.

Aquells foren dies d'il·lusió tant per part dels responsables polítics, com de la resta

d'agents públics i privats implicats en aquest territori. De mica en mica, el desig d'establir un model obert i participatiu s'ha anat esvainit i d'una manera especialment clara aquest fenomen s'ha evidenciat en els darrers tres o quatre anys. El desencís final es produeix aquest 2008 quan el Consorci, després de molt insistir-hi, va notificar la decisió de no fer cap reunió del Consell Consultiu abans de l'aprovació del programa d'activitats. En paraules seves per millorar «l'agilitat». Així, doncs, aquest any només ens ha tramès una versió de l'esborrany de programa d'actuacions per fer-hi arribar les nostres esmenes i consideracions.

Malauradament la no realització de la reunió del Consell Consultiu no permet fer-ne una valoració més acurada ja que no hi ha hagut una presentació i defensa del programa, no s'han pogut aclarir dubtes, no es coneix el pressupost assignat, no sé sap quin ha estat el grau de compliment i els resultats obtinguts del programa del 2007, no s'han pogut copsar les opinions de la resta d'entitats que conformen el Consell Consultiu... En definitiva un panorama ben galdós que situa el

Mètode. Els nostres naturalistes. En el tercer centenari del naixement de Linné i Buffon. JOSEP MARIA CAMARASA i JESÚS IGNASI CATALÀ. Universitat de València, 2007. 182 p. ISBN: 978-84-370-6908-1.

La guineu a Catalunya. JOAN BARRULL i ISABEL MATE. Edicions l'Agulla de cultura popular, novembre de 2007. 239 p. ISBN: 978-84-96294-30-1.

Consorti de l'Alta Garrotxa fóra dels estàndards mínims que un òrgan gestor hauria de complir en relació a la transparència i el debat a l'entorn de la utilització de fons públics.

Pocs espais naturals protegits de Catalunya disposen d'un "full de ruta" tan ampli per a la seva gestió, tan discutit i tan concret com aquest. Si he començat parlant de les I Jornades de l'any 2000, haig de dir que les darrers foren les VI Jornades que es varen dur a terme el 31 de maig i el 1 de juny de 2007 dedicades al patrimoni natural i a la determinació de les prioritats tant pel que fa a la recerca com a la gestió de la biodiversitat. Abans se n'havien realitzat i publicat d'altres referides a l'ús públic (2002), a la ramaderia extensiva i la gestió dels espais oberts (2003), a la gestió forestal (2004) o de balanç i les perspectives després dels primers cinc anys de funcionament (2005). Tot i això malauradament, com tants d'altres espais naturals protegits, no compta amb un pla especial aprovat o en procés d'aprovació, el marc de legal per la gestió es limita a la normativa sectorial i a unes Normes Especials de Protecció que foren aprovades l'any 1995 pel DMAH a instàncies del Consell de Protecció de la Natura com un pedaç per evitar la degradació de l'espai a l'espera de redacció i aprovació del tantes vegades promès Pla Especial.

De les distintes jornades deriven una gran quantitat d'interessants conclusions i línies

d'actuació però, amb lloables excepcions, queda molt per fer i molt per convertir en realitat. I perquè? Els motius són diversos, alguns generalitzables a molts altres espais i d'altres més propis de la idiosincràsia com a mínim d'aquest Consorci. Entre els generals cal remarcar la insuficient disponibilitat econòmica i tècnica. Entre els propis del Consorci, cal lamentar que la direcció política i efectiva estigui en mans d'alcaldes que no acaben d'entendre, amb poques excepcions, què és un espai natural protegit. I no ho acaben d'entendre a conseqüència del que podríem anomenar la seva limitada sensibilitat ambiental acompanyada d'un gairebé nul coneixement sobre els sistemes naturals que en principi haurien de gestionar per la seva conservació i millora. Els resultats acaben essent sovint funestos, la prioritat real és conquerir el territori, asfaltar carreteres, afavorir les esteses de línies elèctriques, acceptar tota mena d'inversions... En definitiva «desenvolupar» un territori encara «desaprofitat».

Ras i curt mals averanys per l'Alta Garrotxa. A parer meu la conclusió final és evident: el Consorci de l'Alta Garrotxa va ser un punt d'inici però ara cal començar a pensar en la definició d'un nou escenari de futur i des de la ICHN podem i hem de col·laborar de manera activa i decidida a dibuixar aquest nou escenari. L'Alta Garrotxa s'ho val! ■

Comissió per a la Sostenibilitat de les Terres de l'Ebre

La ICHN participa en la Comissió per a la Sostenibilitat de les Terres de l'Ebre, comissió creada a finals del 2005 amb una funció consultiva, assessora, de concertació i participació en relació a l'elaboració i execució del Pla Integral de Protecció del Delta de l'EbrePIPDE).

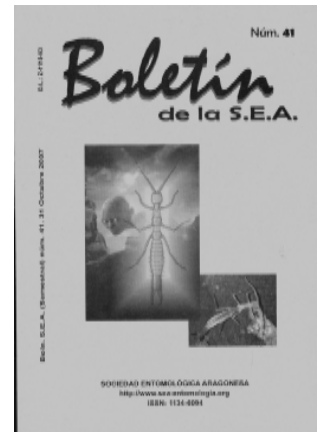
Enguany la CSTE va fer una reunió plenària el 8 de març. Altres reunions previstes per als grups de treball en els que es participa (xarxa d'indicadors i connectivitat) es van posposar fins el 19 de novembre, data en la que es va convocar una reunió una mica atípica de tots els grups de treball conjuntament.

Tots els assistents a aquesta reunió van valorar molt positivament que nombrosos projectes inclosos en el PIPDE vagin desenvolupant-se, però començà a preocupar la lentitud amb que ho fan i —i això ja és més greu— que de l'inici d'alguns projectes la CSTE, o la mateixa administració catalana, se n'hagi acabat assabentant pel BOE o per la premsa, o que altres projectes relacionats amb l'Ebre s'acabin fent al marge del PIPDE i sense la participació de la CSTE.

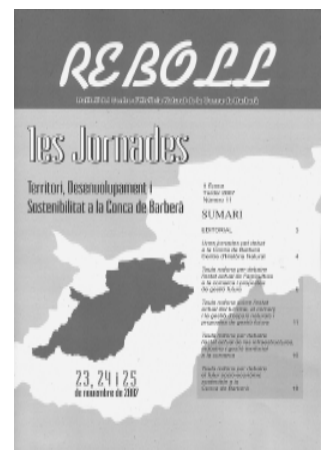
Durant aquests dos anys de funcionament de la CSTE,

s'ha treballat força en tot allò que fa referència al desenvolupament del PIPDE i un bon exemple del treball realitzat és l'elaboració d'una proposta de cabals pel riu Ebre que, amb una sòlida base científica, es va aprovar per unanimitat, tot i els sectors amb interessos tant diferents que formen part de la CSTE.

Aquest treball tècnic i la funció assessora i participativa de la CSTE no ha estat prou corresposta per l'administració estatal que en molts casos ha ignorat les propostes i, fins i tot, l'existència i les funcions d'aquesta comissió. Dissortadament, l'any acaba amb un gust agre dolç, ja que si bé es van realitzar diversos projectes amb incidència sobre l'Ebre, en la seva elaboració i execució es té ben poc en compte a la CSTE i a les institucions i entitats que en formen part. ■

Boletín de la S.E.A., núm. 41. SOCIEDAD ENTOMOLÓGICA ARAGONESA, octubre de 2007. 531 p. ISSN: 1134-6094.

Reboll. Butlletí del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà. 1es Jornades Territori, Desenvolupament i Sostenibilitat a la Conca de Barberà. II època. Tardor de 2007, número 11. 27 p. Dipòsit legal: T-544-91. [Http://www.chncb.cat](http://www.chncb.cat).

Fons bibliogràfic de la ICHN

Podeu consultar el fons bibliogràfic de la Institució a la Biblioteca Montilivi, Universitat de Girona, Àrea de suport a l'estudi i la docència. Horari: tardes de 14.45 a 21.45 h; Tel.: 972 418 290; o a l'adreça d'Internet: http://biblioteca.udg.es/fons_especials/ichn/index.asp.

Amb el suport de

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

fundada el 1899

ICHN
Institució Catalana
d'Història Natural

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 933 248 582
Fax 932 701 180
A/e: ichn@iec.cat
A/I: <http://ichn.iec.cat>

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B.39829-1995

Legislació

Estat

LEY 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad. BOE núm. 299 de 14 de diciembre de 2007.

Catalunya

ORDRE AAR/481/2007, de 14 de desembre, per la qual es modifiquen les bases reguladores dels ajuts per a les pràctiques agroambientals, el foment de la ramaderia ecològica, les indemnitzacions compensatòries i la utilització dels serveis d'assessorament per part dels agricultors, mitjançant la modalitat del contracte global d'explotació, convocats per l'Ordre AAR/247/2007, de 4 de juliol. DOGC núm. 5033 de 20 de desembre de 2007.

DECRET 278/2007, de 18 de desembre, de modificació del Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'espais d'interès natural. DOGC núm. 5033 de 20 de desembre de 2007.

ACORD GOV/162/2007, de 24 de desembre, pel qual s'aprova la integració de la Generalitat de Catalunya en el Consorci per a la Protecció i la Gestió dels Espais d'interès Natural del Ripollès, i se n'aproven els Estatuts. DOGC núm. 5045 de 10 de gener de 2008.

País Valencià

DECRET 8/2008, de 25 de gener, del Consell, pel qual es regula la circulació de vehicles pels terrenys forestals de la Comunitat Valenciana. DOCV núm. 5.690 de 29 de gener de 2008.

Agenda

Sessió científica

Dijous 6 de març de 2008, a la 1 del migdia, a l'Aula Magna de la UB. **Llacs i llacunes de Mongòlia: en cerca de la memòria dels nostres paradisos lacustres esteparis ibèrics perduts**, a càrrec de MIQUEL ALONSO, URS.

Dimecres 12 de març de 2008, a les 7 de la tarda, a l'Aula Magna de la Facultat de Ciències de la Universitat de Girona. **Les invasions biològiques en el medi marí. Exemples d'impactes i amenaces a la Mediterrània Occidental**, a càrrec d'ENRIC BALLESTEROS, CSIC.

Cursos naturalistes

19 i 20 d'abril de 2008. **Els grans simis fòssils de Catalunya**, a càrrec de SERGIO ALMÉCIA i d'ISAAC CASANOVAS, de l'Institut Català de Paleontologia.

17 i 18 de maig de 2008. **Els cetacis de Catalunya**, a càrrec d'ALBERT LÓPEZ, psicòleg i entrenador de dofins, Projecte NINAM i de GEMMA GONZÁLEZ, biòloga, Projecte NINAM.

Delegació del Bages

Sortides Naturalistes de Llevant a Ponent de Catalunya.

26 d'abril de 2008. **L'estany de Banyoles i el seu entorn**.

Cal apuntar-s'hi, com a mínim dos dies abans, trucant al telèfon 938 788 608 o enviant un correu electrònic a l'adreça ichnbages@infonegoci.com. Podeu consultar el programa complet a l'adreça <http://ichn.iec.cat/agenda.htm>.

Delegació d'Osona - GNO

16 de març de 2008. **Jornada d'anellament d'ocells a l'Avenç** i lliurament de premis de la Marató ornitològica hivernal d'Osona, a Tavertet.

12 d'abril de 2008. **Els ocells del Ter**. Sortida ornitològica orga-nitzada pel Museu Industrial del Ter (MIT).

20 d'abril de 2008. **Els amfibis de les basses d'Osona** i el Projecte Basses del GNO.

11 de maig de 2008. **El Salt del Mir i la seva fageda**, Santa Maria de Besora.

Per a més informació i inscripcions truqueu al 669 798 555 o escriviu a l'adreça nepta40@hotmail.com.

Han col·laborat en la redacció d'aquestes NOTÍCIES:

Jordi Badia, Carme Casas, Guillem Chacon, Gregori Conill, Helios Dalmau, Josep Germain, Francesc Muntada, Xavier Oliver, Andreu Salvat, Florenci Vallès, Josep Vila, i Mikel Zabala.